

Výukový materiál v rámci projektu OPVK 1.5 Peníze středním školám

Číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0883
Název projektu: Rozvoj vzdělanosti
Číslo šablony: I/2
Datum vytvoření: 2. 10. 2012
Autor: Mgr. Renáta Zbořilová
Určeno pro předmět: Český jazyk a literatura
Tematická oblast: Porozumění textům v kontextu literárního vývoje 20. a 21. století
Obor vzdělání: Obchodník (66-41-L/01) – 3. ročník

Název výukového
materiálu: pracovní list **Obraz 1. světové války v literatuře – ztracená generace**
Popis využití: nácvik práce s výchozím textem a porozumění textu, vyhledávání
informací

Čas: 15 minut

Výchozí text

Ztracená generace (angl. lost generation) je označení pro generační skupinu amerických básníků a romanopisců 20. let minulého století, kteří sami zažili první světovou válku jako mladí muži. Literáti vyjadřují pocity duševně zmrzačených vojáků po návratu z války a jejich potíže se zařazením do společnosti.

Základními atributy této generace byly zklamání, skepse, rozklad hodnot lidských a společenských, vystřízlivění z tzv. amerického snu, pocit životní prázdnoty. Válka vše zdeformovala. Hrdinové se uzavírají, jsou apatičtí, nejsou schopni navázat na dřívější vztahy. Jsou vykresleni jako rozvrácení, „ztracení“ jednotlivci, kteří nenacházejí v poválečné společnosti zakotvení. Často se ocitají ve velmi nebezpečných situacích, v nichž musí prokazovat svůj charakter.

Představitelé: Ernest Hemingway, William Faulkner, Francis Scott Fitzgerald, John Steinbeck, John Doss Passos aj.

Pojmenování bylo později rozšířeno i na mladé západoevropské autory – např. E. M. Remarque měl zaměřením svého díla ke ztracené generaci velmi blízko.

1. Kterému funkčnímu stylu odpovídá výchozí text?

a) odbornému	c) administrativnímu
b) prostě sdělovacímu	d) uměleckému

2. Který slohový postup převládá v textu?

a) popisný	c) výkladový
b) vyprávěcí	d) úvahový

3. Jakým slohovým útvarem je výchozí text?

a) komentář	c) oznámení
b) výklad	d) recenze

4. Který z útvarů českého jazyka převažuje ve výchozím textu?

a) hovorová čeština	c) profesní mluva
b) spisovná čeština	d) obecná čeština

5. Na základě výchozího textu rozhodněte, zda jednotlivá tvrzení vztahující se ke ztracené generaci platí (ANO – NE):

- a) Příslušníci ztracené generace tvořili v 19. století. ANO – NE
- b) Autoři byli ovlivněni zážitky 2. světové války. ANO – NE
- c) Díla příslušníků generace byla poznamenána pesimismem. ANO – NE
- d) Hlavní postavy se projevují aktivním přístupem k životu. ANO – NE
- e) Hrdinové děl plynule navazují na svůj život před válkou. ANO – NE
- f) Někteří autoři zpracovávají vlastní zážitky z války. ANO – NE
- g) Později se ke ztracené generaci řadí i neameričtí autoři. ANO – NE

6. Co znamená pojem „americký sen“?

- a) touha přistěhovalců získat americké státní občanství
- b) výhra v loterii zajišťující veliké bohatství a bezstarostný život
- c) víra, že pomocí usilovné práce, odvahy, chytrosti lze dosáhnout společenského vzestupu a bohatství

7. Nahrad'te slova cizího původu českými ekvivalenty:

- a) atributy
- b) skepse
- c) zdeformovala
- d) apatičtí

8. Se zřetelem ke kontextu ve výchozím textu napište ke každému výrazu vhodné synonymum:

- a) romanopisců
- b) literáti
- c) vyjadřují
- d) duševně
- e) potíže
- f) vystřízlivění